

Tavoiteohjelma kunta- ja aluevaaleihin 2025

Teema 1: Lapset ja nuoret haluavat olla osa yhteiskuntaa

Kansallinen lapsioikeusstrategia on lapsen oikeuksien toteutumisen perusta

Vuonna 2021 hyväksytty kansallinen lapsistrategia linjaa tavoitteet, toimenpiteet ja vastuutahot lasten ja nuorten oikeuksien kannalta keskeisten ihmisoikeussopimusten ja perusoikeuksien täytäntöönpanossa. Strategian tulee ohjata päätöksentekoa kaikissa kunnissa ja kaikilla hyvinvointialueilla.

Värejä, iloa ja rakkautta

Lapsivaikutusten arviointi kattavaksi

Lapsivaikutusten arviointi tulee tehdä osana päätöksentekoprosessia aina kun kunnassa tai hyvinvointialueella tehdään päätöksiä koskien lapsia tai perheitä. Lapsivaikutusten arviointia täydentää lapsibudjetointi, joka tuottaa tietoa yhteiskunnan rahoituksen kohdistumisesta lapsiin.

Kaikki saa olla sellaisia kuin he ovat

Lapsen oikeuksia on puolustettava jatkuvasti

Lapsia koskevassa päätöksenteossa ja lasten palveluissa on aina huomioitava lasten oikeudet: ne voivat liittyä esimerkiksi lasten kuulemiseen ja heidän mielipiteidensä huomioimiseen, oikeuteen olla oma itsensä, oikeuteen kotiin, kouluun ja vapaa-aikaan tai oikeuteen uskontoon tai uskonottomuuteen.

Teema 2: Tukea lapsille ja perheille

Lapsiperheköyhyyttä on torjuttava panostamalla perheiden palveluihin

Lapsiperheiden köyhyys on lisääntynyt ja tulee lisääntymään lähivuosina maan hallituksen päätösten vuoksi, kun lapsiperheiden etuuksia on leikattu. Köyhyyden vaikutuksia ja ylisukupolvista syrjäytymistä on torjuttava kunnissa ja alueilla panostamalla lapsiperheiden tukipalveluihin. Moniammatillisten perhekeskusten toimintamallia tulee levittää. Aikuisten saamista sosiaali- ja terveyspalveluissa on tärkeää nykyistä paremmin huomioida heidän lähipiiriinsä kuuluvat lapset.

Ei köyhyyttä

Lastensuojelun riittävät työntekijäresurssit on turvattava

Lastensuojelun työntekijämäärän ja rahoituksen on vastattava kasvavaa lastensuojelun tarvetta. Sijaishuollossa olevien lasten hyvinvointi on varmistettava ja heidän tuen saantinsa on oltava jatkuvaa.

Kaikilla on hyvä mieli

Lapsille ja nuorille on taattava kynnyksettömät mielenterveyspalvelut

Tukea lapsille ja nuorille on tarjottava aktiivisesti, ongelmat tunnistettava aikaisemmin ja palvelupolkujen on toimittava nopeammin. Mielenterveyden palveluita ja opastusta eteenpäin tulee olla tarjolla esimerkiksi oppilaitoksissa. Yksin terapiatakuu ei riitä ongelman korjaamiseen.

Nuorille on taattava kaikkialla maksuton ehkäisy

Turvallisuus on osa tervettä seksuaalisuutta. Maksuton ehkäisy tukee hyvää seksuaaliterveyttä ja seksiin liittyvien tabujen ja puhumattomuuden purkamista.

Teema 3: Varhaiskasvatus ja opetus

Koulutus on tie hyvään elämään

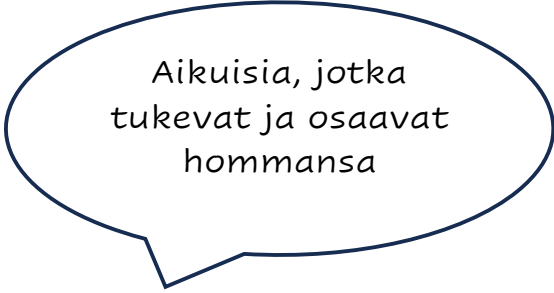
Koulutus antaa eväät oman sivistyksen rakentamiseen: tämä tarkoittaa paitsi tietoa ja osaamista, myös lapsen ja nuoren kokemusta oman elämän merkityksellisyydestä, omasta toimijuudesta yhteiskunnan osana ja laaja-alaista ymmärrystä maailmasta. Koulutuksen tehtävä on antaa eväät elämässä pärjäämiseen ja menestymiseen. Siksi sen laatu ja riittävä resursointi on kuntien kaikkein tärkein tehtävä.

Piristäviä elementtejä

Oppilaiden tuelle riittävät resurssit

Kouluissa on turvattava riittävä tuki, kuten pienryhmät, ohjaajien ja avustajien määrä ja neuropsykiatrinen osaaminen, sen varmistamiseksi, etteivät enemmän tukea tarvitsevat lapset jää kohtuuttoman eriarvoiseen asemaan suhteessa ikätovereihinsa, ja että esiintyviin kiusaamistilanteisiin pystytään ajoissa puuttumaan. Kunnan ja hyvinvointialueen organisaatoraja ei saa johtaa tilanteisiin, jossa lapsen avunsaanti hidastuu esimerkiksi koulun ja sosiaali- ja terveystieteiden välisen puutteellisen tiedonkulun tai vastuiden epäselvyyden takia.

Aikuisia, jotka tukevat ja osaavat hommansa

Henkiseen hyvinvointiin vaikuttavat tekijät osaksi kaikkea kouluopetusta

Alakoulusta alkaen on opetuksessa huomioitava tekijät ja ilmiöt, joiden tiedetään olevan oleellisia lasten ja nuorten henkisen hyvinvoinnin kannalta. Näitä ovat muun muassa mielenterveys ja mielenterveystaitojen

vahvistaminen, rasismien ja syrjinnän torjuminen, syömishäiriöiden ehkäisy sekä lasten välisten suhteiden vahvistaminen ja kiusaamisen ja väkivallan ehkäisy.

Mahdollisuus
hyvään elämään

Oikein suunniteltuja, rauhallisempia koulutiloja

Osassa ns. avoimiksi oppimisympäristöiksi rakennettuja kouluja on oppilaiden levottomuus lisääntynyt. Erityisesti neurokirjon erityispiirteitä omaaville lapsille äänekkäät ja meluisat ympäristöt voivat olla haastavia, mutta kaikilla lapsilla liiallinen melu aiheuttaa stressireaktioita ja opiskelutehon laskua. Avokouluista saatuja kokemuksia on arvioitava systemaattisesti ja kokemuksia hyödynnettävä uusien koulurakennusten suunnittelussa.

Lähikoulu ja lähipäiväkoti torjuvat syrjäytymistä ja alueiden eriytymistä

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen laadun varmistaminen ja henkilöstön riittävästä osaamisesta huolehtiminen kaikissa kouluissa ja päiväkodeissa torjuvat lasten syrjäytymistä ja asuinalueiden eriytymistä. Myönteistä erityiskohtelua eli niin sanottua tasa-arvorahoitusta on vahvistettava lisäämällä resursseja niille kouluille ja päiväkodeille, joissa käy erityisen paljon heikoimmassa asemassa olevia lapsia ja nuoria.

Kaikki ottaa
toisensa vastaan
positiivisesti

Teema 4: Harrastukset

Jokaiselle lapselle oikeus harrastukseen

Jokaisella lapsella on oltava mahdollisuus yhteen maksuttomaan ja mieluisaan harrastukseen koulupäivän yhteydessä. Tämä toteutuu tällä hetkellä Harrastamisen Suomen mallin kautta. Lasten kuulemisesta harrastustoiveiden osalta on

pidettävä huolta. Erilaisten järjestötoimijoiden on oltava vahvasti mukana harrastustoiminnan toteuttajina ja kumppaneina. Suomen mallin toteutuksessa esiin tulleet hallinnolliset esteet järjestöjen osallistumiselle on ratkaistava.

Turvataan järjestöjen työ

Nuorisojärjestöihin on kohdistunut ja kohdistuu maan hallituksen toimesta suuria leikkauksia vuosina 2024–2027. Leikkaukset heikentävät vakavasti nuorisojärjestöjen voimavaroja lasten ja nuorten toiminnan ja harrastusten järjestämiseen. Siksi on erityisen tärkeää, että kunnat ja hyvinvointialueet eivät pahenna tilannetta leikkaamalla omista lapsi- ja nuorisojärjestöille suuntautuvista avustuksistaan, joiden merkitys esimerkiksi tila- ja välinekustannuksissa sekä vapaaehtoistoiminnan koordinoinnissa on monella paikkakunnalla ratkaisevan tärkeä.

Teema 5: Asuntoja perheille

Kestävää rakentamista

Uudessa rakentamisessa on huomioitava uusiutuvien materiaalien käyttö, ilmaston

Kaikilla koti

Lemmikkieläimet
sallitaan kaikkialla

lämpeneminen ja energiankulutuksen vähentäminen. Lähiluonto on tärkeää juuri lasten terveydelle ja siitä on pidettävä huolta.

Kaikilla on oikeus hyvään asumiseen

Oma koti on lapsille tärkeä. Kunnissa on riittävällä rakentamisella pidettävä huolta siitä, että kaikilla on mahdollisuus omaan kotiin kohtuullisella hinnalla. Kuntien ja hyvinvointialueiden työntekijöille on maksettava

riittävää palkkaa, jotta heillä on mahdollisuus asua lähellä työpaikkaansa.

Teema 6: Viihtyisä ja turvallinen ympäristö

Siistimpään kasvu-ympäristöön

Kaikilla on vastuu arjen ympäristön siisteydestä. Tarvitaan enemmän mm. yleisiä roskikseja, resursseja puhtaanapitoon ja kampanjoita, joilla kannustetaan kaikkia pitämään siisteydestä huolta.

Musiikki soi
kaikkialla

Enemmän iloa tuovia asioita

Jokaisella olisi oltava mahdollisuus nauttia kotieläimistä. Myös kaupunkiympäristössä pitää olla mahdollisuuksia ja paikkoja olla yhdessä ja harrastaa kotieläinten kanssa. Rakennettuun ympäristöön tarvitaan enemmän värejä ja musiikkia tuomaan viihtyisyyttä.

Enemmän värejä

Lasten kokemus on kuultava

Lasten kokemuksia siitä, millaiset asiat he kokevat esimerkiksi koulumatkallaan turvallisina tai turvattomina, on kuunneltava, ja tätä tietoa hyödynnettävä paikallisen ympäristön suunnittelussa. Erityisesti koulujen ja päiväkotien pihat on pidettävä päihteettöminä ja rauhallisina vyöhykkeinä myös koulupäivän ulkopuolella.

Teema 7 - lopuksi: Positiivinen yhteiskunta, jossa voi olla oma itsensä

Kunnissa ja hyvinvointialueilla on rakennettava lapsille ja nuorille yhteiskuntaa, joka on iloinen ja monimuotoinen, jossa kaikki voivat olla aidosti omia itsejään ja jossa kaikilla lapsilla ja nuorilla on kokemus siitä, että heillä on mahdollisuus pärjätä ja menestyä.

Mahdollisuus
menestymiseen

Tämä tavoiteohjelma perustuu vuonna 2024 Nuorten Kotkien vertaisohjaajille pidetyn Anna mä kerron! -työpajan tuloksiin sekä Nuorten Kotkien liittohallituksen päättämiin järjestön vaikuttamistavoitteisiin. Asiakirjassa olevat puhekuplamaiset nostot ovat suoraan työpajan nuorten osallistujien vastauksia kysymykseen ”Tärkeää unelmien yhteiskunnassa on...”.